

ВІДГУК

рецензента

кандидата економічних наук, доцента

Чередник Анни Олегівни

на дисертаційну роботу Ван Хунхай

«Формування соціально-комунікаційного забезпечення організації»,

виконану для здобуття ступеня доктора філософії

з галузі знань «Управління та адміністрування»

за спеціальністю 073 «Менеджмент»

1. Актуальність теми дисертаційного дослідження

Сучасне середовище, в якому працюють організації, характеризується високою динамічністю, невизначеністю та суттєвим ускладненням комунікаційних процесів. Цифровізація управління, поширення дистанційних і гібридних форм зайнятості, трансформація організаційних структур, зростання значення людського капіталу та необхідність швидкого реагування на кризові ситуації зумовлюють необхідність перегляду традиційних підходів до організації внутрішніх і зовнішніх комунікацій.

Гостроти ця проблематика набуває для українських організацій, діяльність яких відбувається в умовах воєнного стану. Порушення усталених каналів комунікації, релокація підприємств, дистанційна зайнятість, мобілізація працівників, психологічне навантаження, кіберзагрози та необхідність оперативного доведення управлінської інформації актуалізують завдання створення стійкої та адаптивної системи соціально-комунікаційної взаємодії.

Традиційне розуміння комунікацій як процесу передачі інформації між учасниками організації вже не повною мірою відповідає сучасним вимогам менеджменту. Комунікаційне середовище має забезпечувати не лише обмін інформацією, а й формування довіри, залучення персоналу, підтримку організаційної культури, психологічну безпеку, узгодження інтересів стейкхолдерів та адаптацію організації до змін зовнішнього середовища.

Актуальність дослідження посилюється недостатньою розробленістю підходів до розвитку соціально-комунікаційного забезпечення та необхідністю врахування галузевої, інституційної й організаційної специфіки під час формування відповідних управлінських рішень.

Отже, тема дисертаційної роботи Ван Хунхай є актуальною, своєчасною та має вагоме теоретичне і практичне значення для розвитку сучасного менеджменту.

2. Зв'язок роботи з науковими планами, програмами, темами

Дисертаційне дослідження Ван Хункай виконано відповідно до планів науково-дослідних робіт Харківського національного університету радіоелектроніки за науково-дослідною темою «Організаційно-економічне забезпечення інноваційного розвитку та економічної безпеки суб'єктів господарювання» (державний реєстраційний номер 0122U000510).

У межах зазначеної теми автором досліджено роль інформаційних технологій у формуванні соціально-комунікаційного забезпечення організації та систематизовано сучасні підходи до використання цифрових інструментів у процесах управління і комунікації, що підтверджується довідкою №50.03/19-39 від 09.01.2025.

Зміст дисертаційної роботи відповідає спрямованості зазначеної науково-дослідної теми, оскільки проблематика формування ефективної системи комунікацій безпосередньо пов'язана із забезпеченням інноваційного розвитку, організаційної стійкості та економічної безпеки суб'єктів господарювання.

Таким чином, дисертаційне дослідження має належний зв'язок із науковою тематикою університету та виконане в межах актуального напрямку наукових досліджень у сфері менеджменту.

3. Ступінь обґрунтованості і достовірності наукових положень, висновків і рекомендацій

Мета дисертаційної роботи сформульована чітко та відповідає її темі, а система поставлених завдань охоплює основні теоретичні, методичні та прикладні аспекти формування соціально-комунікаційного забезпечення організації.

До позитивних аспектів дослідження слід віднести послідовне вирішення таких завдань, як визначення сутності СКЗ організації, дослідження принципів і механізмів його формування, розроблення інтегрального показника оцінювання рівня розвитку, формування діагностично-програмної моделі, класифікації типів розвитку, методичного інструментарію для діагностики та моніторингу, а також диференційованих практичних рекомендацій.

Об'єкт та предмет дослідження сформульовані коректно та логічно узгоджуються із метою і завданнями дисертації. Об'єктом дослідження визначено процеси формування СКЗ організації в умовах цифрової трансформації та воєнного стану, а предметом - теоретико-методичні засади, моделі, інструментарій та практичні рекомендації щодо його формування.

Методологічний інструментарій дисертації є достатньо широким та відповідає характеру поставлених завдань. Автором використано системний

аналіз і синтез, морфологічний аналіз, класифікаційно-аналітичний метод, соціологічні методи, математико-статистичні методи, графічний аналіз, метод інтегральних оцінок та абстрактно-логічний метод.

Достовірність отриманих результатів забезпечена коректним використанням наукових праць українських і зарубіжних дослідників, статистичних та аналітичних матеріалів, а також результатів власного соціологічного дослідження автора.

Особливої уваги заслуговує запропонований диференційований підхід до оцінювання рівня розвитку СКЗ. Його використання дозволило врахувати специфіку різних сфер діяльності та визначити пріоритетні компоненти комунікаційного забезпечення залежно від особливостей конкретної організації.

Отримані результати є логічно взаємопов'язаними, а висновки відповідають поставленим завданням. Зокрема, у роботі сформовано інтегральну модель СКЗ, методичний інструментарій діагностики і моніторингу та диференційовані рекомендації щодо його розвитку.

У цілому ступінь обґрунтованості та достовірності наукових положень, висновків і рекомендацій дисертації Ван Хункай слід оцінювати як достатньо високий.

4. Новизна наукових положень, висновків та рекомендацій, сформульованих у дисертації

Наукова новизна дисертаційної роботи полягає у розвитку теоретичних положень, методичного інструментарію та практичних рекомендацій щодо формування соціально-комунікаційного забезпечення організації в умовах цифрової трансформації та воєнного стану. Наукові результати, представлені у дисертаційній роботі Ван Хункай, характеризуються комплексністю та внутрішньою взаємопов'язаністю.

Найбільш вагомими результатами, що характеризуються науковою новизною, є такі.

1. Позитивної оцінки заслуговує запропонована автором інтегральна модель формування та розвитку соціально-комунікаційного забезпечення організації. Її концептуальною особливістю є поєднання діагностичної процедури з подальшим програмуванням управлінських дій, їх реалізацією та моніторингом результатів. Така побудова дозволяє не обмежуватися констатацією наявних проблем у комунікаційній сфері, а безпосередньо трансформувати результати діагностики у систему цілеспрямованих управлінських заходів.

2. Вагомим здобутком вважаю удосконалений інструментарій діагностування та поточного відстеження стану СКЗ організації. Його особливість полягає у поєднанні кількісного визначення рівня розвитку

системи соціально-комунікаційного забезпечення з її типологічною ідентифікацією. Завдяки цьому результати оцінювання можуть бути безпосередньо використані для вибору відповідних управлінських заходів.

3. В дослідженні удосконалено систему принципів, на яких має будуватися соціально-комунікаційне забезпечення організації. Автором розширено традиційний перелік таких засад за рахунок системності, прозорості, діалогічності, адаптивності, етичності та відповідальності, а також конкретизовано їх зміст з огляду на особливості функціонування різних організацій. Наукова цінність цього результату полягає в тому, що зазначені принципи розглядаються не як ізольовані правила здійснення комунікації, а як взаємопов'язані орієнтири побудови всієї комунікаційної системи організації.

4. Особливої уваги заслуговує запропонований підхід до розмежування організацій за характером розвитку їх соціально-комунікаційного забезпечення. На відміну від оцінювання комунікацій переважно через формальні процедури або рівень технологічного оснащення, автор враховує збалансованість чотирьох ключових складових СКЗ. На цій основі сформовано чотири типологічні профілі. Практична перевага такої типології полягає у можливості визначати не лише загальний стан комунікаційної системи, а й конкретні напрями, на яких має бути зосереджений менеджмент організації.

5. Важливим теоретичним внеском автора вважаю поглиблення змісту трактування категорії «соціально-комунікаційне забезпечення організації». У дисертації ця категорія розглядається як окрема функціональна складова сучасного менеджменту, в межах якої поєднуються зміст соціальної взаємодії, організаційні інститути та технологічні засоби комунікації. Такий підхід орієнтований на формування в організації безпечного, інклюзивного та стійкого комунікаційного середовища. Відмінність запропонованої позиції полягає в тому, що СКЗ охоплює не окремі комунікаційні акти чи канали, а систему управлінського забезпечення соціальної взаємодії. У її структурі автор виокремлює управлінську, інформаційну, соціальну та технічну підсистеми, що дозволяє розглядати комунікаційне середовище як цілісний об'єкт управління.

6. Подальшого розвитку набув підхід до систематизації механізмів, за допомогою яких формується СКЗ організації. Автором розглянуто структурні комунікаційні процедури, модель чотирьох потоків комунікації, соціотехнічний механізм, Digital Communication Framework, Integrated Communications та Stakeholder Communication Flow. Їх зіставлення здійснено за низкою характеристик, що дозволяє визначити можливості та обмеження використання кожного механізму. Важливим результатом є формування інтеграційної матриці, за допомогою якої механізми співвідносяться з принципами формування СКЗ.

7. Розвинуто систему оцінювання рівня розвитку СКЗ організації через запровадження багаторівневого моніторингу. Автором запропоновано не зводити оцінювання до одноразового визначення стану комунікаційної системи, а здійснювати його на різних часових рівнях. Така організація моніторингу забезпечує постійний зворотний зв'язок між фактичними результатами та управлінськими рішеннями. Її перевагою є можливість своєчасно виявляти відхилення, оцінювати динаміку розвитку СКЗ і за необхідності коригувати комунікаційну стратегію організації.

Положення наукової новизни дисертації мають самостійний характер, є взаємопов'язаними та достатньо обґрунтованими. Сукупність отриманих результатів свідчить про вагомий науковий внесок Ван Хункай в розвиток теорії та методології менеджменту організаційних комунікацій.

5. Повнота викладення наукових результатів дисертації в опублікованих працях

Основні положення дисертаційної роботи отримали достатнє висвітлення у наукових публікаціях автора. За темою дисертації опубліковано 10 наукових праць загальним обсягом 3,76 друк. арк., з яких особисто автору належить 2,46 друк. арк. Структура публікацій складає 4 статті у наукових фахових виданнях, 1 одноосібний розділ у колективній монографії та 5 публікацій апробаційного характеру.

Грунтовний аналіз опублікованих праць показав, що їх зміст охоплює основні теоретичні та прикладні результати дисертації, зокрема питання сутності СКЗ організації, принципів і механізмів його формування, методичних підходів до діагностики та оцінювання, а також практичних аспектів розвитку комунікаційного середовища.

Отже, основні результати дисертаційної роботи Ван Хункай опубліковані у достатньому обсязі та належним чином апробовані, що відповідає пунктам 8 і 9 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44.

6. Практичне значення результатів дисертаційного дослідження

Практичне значення дисертації полягає у доведенні теоретичних положень до рівня конкретного методичного та управлінського інструментарію, який може бути використаний організаціями для діагностики, моніторингу та розвитку соціально-комунікаційного забезпечення.

Практична цінність отриманих результатів підтверджується їх використанням у діяльності ТОВ «ПЕТРОМЕТАЛ УКРАЇНА» згідно з довідкою про впровадження №15/54-1 від 09.05.2026. Розроблена інтегральна

модель СКЗ, методичний інструментарій діагностики та моніторингу внутрішніх комунікацій і диференційовані рекомендації використовуються також у діяльності ТОВ «Євробуд-2002» відповідно до довідки про впровадження №48.08/2318 від 20.05.2026.

Практичне значення результатів дисертації також підтверджене впровадження в освітній процес ХНЕУ ім. С. Кузнеця. Запропоновані автором теоретичні та методичні положення використовуються під час підготовки здобувачів за спеціальністю 073 «Менеджмент» в освітньому компоненті «Комунікативний менеджмент» відповідно до довідки №26/86-04-42 від 10.06.2026.

Таким чином, практичне значення дисертації Ван Хункай підтверджено фактичним використанням її результатів у діяльності організацій та освітньому процесі.

7. Академічна доброчесність

Дисертаційна робота виконана із дотриманням основних принципів академічної доброчесності. Проведене дослідження має самостійний характер, а наукові положення, методичні розробки та практичні рекомендації є результатом власної роботи автора.

В роботі використано значний обсяг наукової літератури, статистичних та аналітичних матеріалів, а також результати власного емпіричного дослідження. Використання положень і результатів інших дослідників супроводжується відповідними посиланнями. Під час аналізу дисертаційної роботи ознак навмисного привласнення результатів інших авторів, фабрикації або фальсифікації даних не встановлено.

Отже, дисертаційна робота відповідає вимогам академічної доброчесності, а результати дослідження можуть розглядатися як самостійний науковий доробок Ван Хунхай.

8. Дискусійні положення та зауваження щодо змісту дисертації

Позитивно оцінюючи науковий рівень дисертації Ван Хункай, її теоретичну обґрунтованість та практичну спрямованість, вважаю за необхідне висловити декілька дискусійних положень.

1. Автором обґрунтовано соціально-комунікаційне забезпечення організації як самостійну категорію менеджменту та проведено його розмежування з поняттями організаційних комунікацій, внутрішніх комунікацій і комунікативного менеджменту. Водночас більш детальне визначення меж відповідальності менеджменту соціально-комунікаційного забезпечення та інших функціональних підсистем організації дозволило б ще чіткіше окреслити сферу практичного застосування запропонованої категорії.

2. Значну увагу в дисертації приділено диференціації соціально-комунікаційного забезпечення залежно від сфери діяльності та форми власності. Разом із тим доцільним було б додатково врахувати розмір організації, оскільки комунікаційна архітектура малих, середніх і великих організацій може істотно відрізнятися за рівнем формалізації та складністю інформаційних потоків.

3. Запропонована класифікація типів розвитку соціально-комунікаційного забезпечення має значну практичну цінність. Водночас дискусійним є питання стабільності належності організації до певного типу в динамічному середовищі. Доцільно було б більш детально розглянути критерії переходу організації з одного типу розвитку соціально-комунікаційного забезпечення до іншого.

4. Автором запропоновано диференційований підхід до розрахунку інтегрального показника ІСКЗ для виробничої сфери та сфери послуг. Вважаю перспективним подальше дослідження можливості адаптації вагових коефіцієнтів до окремих галузей, оскільки навіть у межах виробничого сектору специфіка комунікацій може суттєво відрізнятися.

5. Важливою складовою дисертації є врахування умов воєнного стану. Водночас окремого поглибленого дослідження заслуговують питання довгострокової трансформації соціально-комунікаційного забезпечення після завершення воєнного стану, зокрема переходу від кризових моделей комунікації до моделей відновлення, розвитку та організаційної стійкості.

Зазначені зауваження мають дискусійний і рекомендаційний характер, не знижують загальної позитивної оцінки дисертації та визначають перспективні напрями подальшого розвитку наукових положень автора.

9. Загальна оцінка дисертації та її відповідність встановленим вимогам

Дисертаційна робота Ван Хунхай, виконана на тему «Формування соціально-комунікаційного забезпечення організації», це завершене дослідження, у якому запропоновано цілісне вирішення науково-практичної проблеми формування ефективного соціально-комунікаційного середовища сучасної організації.

Сильною стороною роботи вважаю концептуальне переосмислення соціально-комунікаційного забезпечення як функціональної підсистеми менеджменту, що поєднує інституційний, технічний, культурно-ціннісний та поведінково-управлінський компоненти. Автором вибудовано логічний послідовний методичний ланцюг: від ідентифікації стану соціально-комунікаційного забезпечення до моніторингу результатів. Дослідження орієнтоване на реальні умови функціонування українських організацій. Емпірична база дала можливість автору перейти від загальних теоретичних положень до диференційованих управлінських рекомендацій. Запропоновані

рішення враховують не лише сферу діяльності та форму власності, а й специфічні виклики цифрової трансформації та воєнного стану.

Наукова новизна дисертації полягає у сукупності взаємопов'язаних теоретичних і методичних результатів, серед яких особливе значення мають інтегральна модель соціально-комунікаційного забезпечення, методика діагностики та моніторингу, класифікація типів розвитку і диференційовані рекомендації щодо управління комунікаційним середовищем організації.

Практична значущість роботи підтверджена впровадженням результатів у діяльність організацій та використанням окремих положень у навчальному процесі.

Вважаю, що за актуальністю теми, змістом, рівнем наукової новизни, ступенем обґрунтованості отриманих результатів, їх практичною цінністю та повнотою апробації дисертаційна робота Ван Хунхай на тему «Формування соціально-комунікаційного забезпечення організації» відповідає пунктам 6, 7, 8 і 9 вимог Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44, а її автор Ван Хункай заслуговує на присудження ступеня доктора філософії за спеціальністю 073 «Менеджмент» галузь знань 07 «Управління та адміністрування».

Рецензент:

кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри економіки
підприємства та організації бізнесу
Харківського національного
економічного університету імені
Семена Кузнеця

Анна ЧЕРЕДНИК

Підпис засвідчую:

Вчений секретар
Харківського національного економічного
університету імені Семена Кузнеця

Оксана ПИСАРЧУК